

Anna Bałamut

dr, Krakowska Akademia im. Andrzeja Frycza Modrzewskiego

**TOMASZ MŁYNARSKI, BEZPIECZEŃSTWO ENERGETYCZNE
I OCHRONA KLIMATU W DRUGIEJ DEKADZIE XXI WIEKU.
ENERGIA - ŚRODOWISKO - KLIMAT
[WYDAWNICTWO UNIwersYTETU JAGIELLOŃSKIEGO,
KRAKÓW 2017, 216 S.]**

Od początku lat 90. XX wieku kwestię ochrony klimatu zaczęto utożsamiać z determinantami bezpieczeństwa energetycznego. Z uwagi na ten fakt, politykę klimatyczną i politykę energetyczną traktowano łącznie i mówiąc o jednym problemie wskazywano oraz analizowano wpływ drugiego. Aspekt ten z roku na roku nabierał na znaczeniu. W pierwszej dekadzie XXI wieku proces kreowania bezpieczeństwa energetycznego analizowany był już krok po kroku, odmiennie dla każdego z podmiotów z uwagi na uwarunkowania go kształtujące. Dzieje się tak z powodu odczuwania negatywnych skutków zmian klimatu przez państwa, organizacje, podmioty czy też społeczeństwa, np. niespodziewane zjawiska pogodowe o małej sile lub kataklizmy niosące za sobą trudną do oszacowania skalę ryzyka.

Problem zmian klimatycznych, pomimo że omawiany na tak szerokim forum nie kreuje jednolitych działań w tym zakresie dla wszystkich państw, bowiem pomimo rosnącej świadomości skutków zmian klimatycznych nadal mają one problem na poziomie realizacji wspólnej polityki na rzecz zrównoważonego rozwoju wyznaczającego ramy dla ochrony środowiska naturalnego.

Recenzowana książka została wydana przez Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego, które promuje rozpowszechnianie polskich osiągnięć naukowych

na całym świecie, a także udostępnianie naukowcom i studentom w Polsce wysokiej jakości treści naukowych i dydaktycznych, z zachowaniem najwyższego poziomu merytorycznego i edytorskiego wydawanych publikacji. Stwierdzenie to firmuje rzetelność publikowanych przez wydawnictwo treści.

Ramy czasowe publikacji wyznacza sam tytuł książki, tj. druga dekada XXI wieku. Autor w pewnych przypadkach odwołuje się do zdarzeń sprzed tego okresu, w celu wskazania ciągłości przyczynowo-skutkowej omawianych wydarzeń. Zabieg ten jest celowy i podnosi znacząco walory książki.

Wstęp oprócz określenia założeń problemu badawczego oraz w sprecyzowaniu pięciu szczegółowych pytań badawczych zawiera metody badawcze, na jakich oparta została analiza. Natomiast zakończenie bogate jest wnioski ogólne będące odpowiedzią na stawiane przez Autora hipotezy oraz pytania badawcze, co pozwala stwierdzić, że zamierzone wytyczne zostały osiągnięte, a analiza zakończona.

Praca liczy jedenaście rozdziałów. Pierwsze dwa zawarto w części pierwszej tj. Globalne zmiany klimatyczne, jako wyzwania dla bezpieczeństwa energetycznego, a pozostałe dziewięć rozdziałów w drugiej tj. Stanowiska i interesy głównych światowych emitentów wobec redukcji GHG. Poszczególne rozdziały recenzowanej książki, są zwarte i przejrzyste. Zawierają takie aspekty jak: definicje, klasyfikacje, wyjaśnienia, wskazanie przyczyn i skutków. Autor wzbogaca prezentowane treści tabelami, wykresami, schematami. W poszczególnych rozdziałach analiza zaczyna się od klimatu i jego ochrony, jako elementu bezpieczeństwa ekologicznego. Wskazuje stanowisko zarówno państw emitentów jak i miejsce analizowanych kwestii regulacji w aspektach prawa międzynarodowego. Omawiane są stanowiska m.in. Unii Europejskiej, Stanów Zjednoczonych, Chin, Indii, Rosji, Japonii, Australii, Meksyku, Kanady czy Grupy 77. Autor wskazuje, że odpowiednio skonstruowana polityka energetyczno-klimatyczna może być motorem sektora energetycznego oraz kreowania wysoko rozwiniętej gospodarki. Do takiej sytuacji państwa powinny w swych strategiach dążyć.

Jednak pomimo rosnącej świadomości nie tylko o dostępności zasobów, ale i kwestii zrównoważonego rozwoju, zaspokajanie potrzeb cywilizacyjnych w sposób biorący pod uwagę ochronę środowiska naturalnego rodzi szereg trudności i problemów. Jest to między innymi wynik nie tylko rosnącej populacji, ale wzrostu zapotrzebowania na energię w różnych gałęziach gospodarki. Dlatego rozwiązaniem ma być: systematyczne wdrażanie wysokowydajnych i efektywnych technologii spalania węgla, poprawa efektywności w sektorach transportowym, przemysłowym i budowlanym, zwiększenie przez państwa nakładów na sektor energii odnawialnej, wycofywanie się ze wsparcia dla paliw kopalnych, ograniczenie emisji metanu przy wydobyciu ropy i gazu oraz wsparcie ze strony administracji rządowej.

Książka ma bogatą bibliografię w języku polskim i angielskim. Składają się na nią przede wszystkim: źródła (traktaty międzynarodowe, deklaracje, dokumenty, rezolucje, przemówienia, opracowania i monografie, artykuły w pracach zbior-

rowych, artykuły w czasopismach naukowych, periodykach, biuletynach, analizy, raporty, ekspertyzy, artykuły, komunikaty prasowe oraz materiały z Internetu).

Adresatami publikacji są przede wszystkim osoby zainteresowane tematyką bezpieczeństwa energetycznego, a zwłaszcza kwestią ochrony klimatu. Książka może stanowić doskonałe uzupełnienie wiedzy nie tylko dla studentów kierunków Politologia czy Stosunki Międzynarodowe. Opracowanie nie wyklucza również czytelnika, który po raz pierwszy będzie miał kontakt z ową problematyką. Książka jest napisana językiem naukowym. Bada zagadnienie od podstaw, wyjaśniając czytelnikowi związki przyczynowo-skutkowe kreujące bezpieczeństwo energetyczne oraz ochronę klimatu w drugiej dekadzie XXI wieku.